

4. Activitatea de prevenire desfășurată în anul 2025 la nivelul Direcției Generale Accidente de Muncă și Boli Profesionale

Potrivit Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, coroborată cu Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, responsabilitatea pentru asigurarea condițiilor de securitate și sănătate la locul de muncă revine în mod direct și exclusiv angajatorului.

Legislația stabilește în mod expres obligația angajatorilor de a identifica riscurile profesionale existente la toate locurile de muncă, de a evalua nivelul acestora și de a implementa măsuri concrete pentru eliminarea sau diminuarea lor. Prevenirea nu reprezintă o opțiune, ci o obligație legală și o condiție esențială pentru protejarea capitalului uman și pentru reducerea impactului financiar al evenimentelor nedorite.

În acest context, sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale nu are doar o componentă reparatorie, ci și una preventivă, exercitată prin intermediul Caselor Teritoriale de Pensii, care acționează în calitate de asigurător.

Rolul asigurătorului în activitatea de prevenire

Casele Județene de Pensii au obligația legală de a desfășura activități de prevenire, prin:

- efectuarea de vizite programate la sediul angajatorilor;
- identificarea factorilor de risc prezenți la locurile de muncă;
- recomandări de măsuri de prevenire și control al implementării acestora;
- acordarea de asistență tehnică în vederea elaborării instrucțiunilor de lucru;
- monitorizarea aplicării/respectarea măsurilor de prevenire dispuse, cât și cele asumate prin planul de protecție și prevenire.

Activitatea de prevenire are un rol strategic: reducerea frecvenței și gravității accidentelor de muncă conduce la diminuarea costurilor sistemului de asigurare și la creșterea stabilității organizaționale a angajatorilor.

Principalele riscuri profesionale identificate în unitățile consiliate

În practică, în urma activității de consiliere și analiză a tablourilor de prevenire pe post de lucru, se constată existența unor riscuri recurente, cu potențial ridicat de accidentare sau îmbolnăvire profesională, dintre care menționăm:

- manipularea sau deplasarea echipamentelor și materialelor care pot genera coliziuni sau impact;
- căderea obiectelor de la înălțime;
- expunerea la substanțe chimice, pulberi, vapori sau fum;
- contactul cu mijloace de producție în mișcare (risc de prindere sau zdrobire);
- riscuri electrice generate de instalații sau echipamente tehnice;
- utilizarea obiectelor ascuțite sau tăietoare;
- suprafețe cu temperaturi extreme;
- expunerea la radiații (sudură, laser, plasmă);
- zgomot, vibrații, mișcări repetitive;
- manipularea lichidelor periculoase;
- depozitare necorespunzătoare a substanțelor periculoase;
- utilizarea stivuitoarelor și transpaletelor fără măsuri adecvate de siguranță.

Aceste riscuri nu sunt izolate, ci reflectă deficiențe sistemice în organizarea muncii, întreținerea echipamentelor sau instruirea personalului.

Analiza factorilor de risc pe componentele sistemului de muncă

Evaluarea riscurilor relevă patru categorii majore de factori:

1. Factori proprii executantului

Aceștia derivă în principal din:

- acțiuni greșite;

- omisiuni;
- nerespectarea procedurilor;
- insuficienta conștientizare a riscurilor.

În multe situații, cauza determinantă a accidentului este comportamentală, fiind asociată cu lipsa instruirii adecvate sau cu o cultură organizațională deficitară în domeniul securității.

2. Factori proprii sarcinii de muncă

Aceștia sunt generați de:

- manipularea sarcinilor grele în poziții incomode;
- muncă repetitivă cu ritm ridicat;
- stres ocupațional;
- volum excesiv de muncă;
- responsabilități neclare;
- presiune organizațională ridicată.

Aceste elemente sunt frecvent asociate cu apariția bolilor profesionale musculo-scheletice sau a afecțiunilor generate de suprasolicitare.

3. Factori proprii mijloacelor de producție

Aceștia rezultă din:

- exploatarea incorectă a echipamentelor;
- întreținerea deficitară;
- întârzierea lucrărilor de mentenanță;
- lipsa verificărilor tehnice periodice.

Deficiențele tehnice reprezintă una dintre principalele cauze ale accidentelor grave.

4. Factori proprii mediului de muncă

Aceștia includ:

- temperaturi extreme;
- umiditate ridicată;
- iluminat necorespunzător;
- microclimat neadecvat.

Un mediu de muncă necorespunzător afectează atât siguranța, cât și performanța angajaților.

Măsuri de prevenire recomandate

Pe baza analizei efectuate, măsurile propuse se structurează pe patru direcții principale:

A. Măsuri organizatorice

- instruirea periodică a lucrătorilor;
- verificarea cunoașterii prevederilor SSM;
- organizarea ergonomică a posturilor de lucru;
- repartizarea echilibrată a sarcinilor;
- optimizarea programului de muncă;
- controlul utilizării echipamentului individual de protecție;
- exerciții practice de prim ajutor și intervenție în caz de incendiu.

Aceste măsuri vizează reducerea riscului generat de factorul uman și de organizarea activității.

B. Măsuri tehnice

- marcarea și delimitarea zonelor periculoase;
- asigurarea iluminatului de siguranță;
- verificarea echipamentelor tehnice;
- stabilirea și semnalizarea zonelor de risc;
- dotarea corespunzătoare cu echipament individual de protecție;
- monitorizarea parametrilor de funcționare a instalațiilor.

Aceste măsuri reduc riscul tehnic și mecanic asociat procesului de producție.

C. Măsuri igienico-sanitare și de sănătate

- control medical la angajare și periodic;
- acordarea alimentației de protecție;

- materiale igienico-sanitare;
- vaccinare profilactică, unde este cazul.

Aceste măsuri contribuie la prevenirea bolilor profesionale.

D. Măsuri realizate de persoane autorizate

- inspecții tehnice periodice;
- verificări PRAM;
- verificări metrologice;
- determinări de noxe și nivel de zgomot;
- verificarea microclimatului;
- gestionarea deșeurilor periculoase;
- autorizarea personalului pentru activități cu risc.

Prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale trebuie abordată strategic, nu reactiv. Responsabilitatea principală revine angajatorului, însă sistemul de asigurare, prin Casele Județene de Pensii, are un rol permanent, activ de consiliere, și monitorizare cu privire la nivelul de securitate și sănătate în muncă din cadrul unității.

Investiția în prevenire conduce la:

- reducerea costurilor generate de concedii medicale și indemnizații;
- scăderea absenteismului;
- creșterea productivității;
- diminuarea riscurilor reputaționale și juridice;
- consolidarea culturii organizaționale de siguranță.

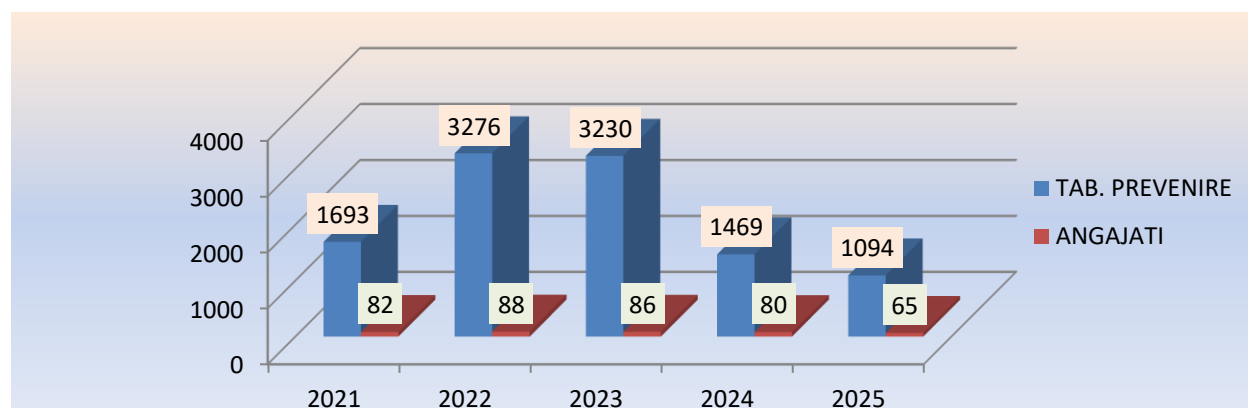
O abordare sistematică, bazată pe identificarea continuă a riscurilor și implementarea consecventă a măsurilor preventive, reprezintă singura soluție sustenabilă pentru reducerea impactului accidentelor de muncă și al bolilor profesionale asupra organizației și asupra sistemului de asigurare.

În acest sens, vă prezentăm activitățile desfășurate de către DGAMBP în anul 2025:

- ✓ Coordonarea activității de prevenire conform Programului cadru de prevenire;
- ✓ Realizarea unor scheme și metodologii de implementare în sistemul informatic Phoenix a Programului cadru de prevenire;
- ✓ Sesiuni online de consiliere a caselor teritoriale de pensii, cu privire la creșterea nivelului de performanță în desfășurarea activității de prevenire la angajatori, prin exemplificări în completarea Anexelor aferente Programului cadru de prevenire;
- ✓ Formarea continuă a personalului de specialitate din casele teritoriale de pensii cu privire la interpretarea și instrumentarea documentației “Noțiuni teoretice privind activitatea de prevenire” pe domeniul de competență;
- ✓ Stabilirea și centralizarea punctajului și calificativului lunar, aferent activității de prevenire desfășurată de către personalul din cadrul serviciului/compartimentului accidente de muncă și boli profesionale;
- ✓ Aplicarea unitară a metodologiei de calcul a indicatorilor pentru evaluarea performanțelor caselor județene de pensii;
- ✓ Utilizarea metodei de rotație a personalului desemnat cu activitatea de prevenire, astfel încât să se asigure obiectivitatea și acuratețea în stabilirea indicatorilor de performanță;
- ✓ Asistență tehnică și consilierea caselor teritoriale de pensii privind elaborarea Anexei 2 din Programul cadru de prevenire pe bază de dialog sau adrese scrise;
- ✓ Organizarea sesiunilor on-line de instruire practică a personalului din compartimentul accidente de muncă și boli profesionale, având ca temă modul de completare a Anexelor din Programul cadru de prevenire și modalitatea de transmitere a acestora, conform „Indicatorului de performanță în întocmirea tablourilor de prevenire pe post de lucru din cadrul întreprinderilor”;
- ✓ Asistență tehnică și consilierea caselor teritoriale de pensii privind implementarea metodologiei de calcul al indicatorilor de performanță pentru serviciul sau compartimentele accidente de muncă și boli profesionale din cadrul caselor teritoriale de pensii în vederea îmbunătățirii performanței în domeniu;

- ✓ Monitorizarea, prelucrarea și centralizarea lunară a datelor cuprinse în „Indicatorul de performanță în întocmirea tablourilor de prevenire pe post de lucru din cadrul întreprinderilor” pentru stabilirea calității activității de prevenire;
- ✓ Monitorizarea activității privind întocmirea tablourilor de constatare a implementării măsurilor de prevenire recomandate la vizita anterioară de către personalul tehnic de prevenire prin care se urmărește realizarea unui feed-back al activității de prevenire în sensul creșterii numărului de măsuri care au fost implementate;
- ✓ Stabilirea gradului de performanță al angajatorului în implementarea măsurilor de prevenire;
- ✓ Analizarea și aprecierea calității unui număr de 1094 tablouri de prevenire pe post de lucru întocmite pentru 446 angajatori, la nivel național;
- ✓ Analizarea și centralizarea unui număr de 71.225 măsuri de prevenire la nivel național, întocmite în conformitate cu directivele UE și legislația națională de implementare a acestora;
- ✓ Analizarea și centralizarea unui număr de 600 tablouri de prevenire întocmite pentru 424 angajatori, care au avut în vedere gradul de implementare al măsurilor propuse la vizita anterioară;
- ✓ Centralizarea unui număr de 134 sesiuni de informare organizate în scopul diseminării culturii de prevenire și a realizării obiectivelor din domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale la care au luat parte 835 angajatori/lucrători desemnați;
- ✓ Centralizarea lunară a rapoartelor din teritoriu, privind măsurile de prevenire propuse, aferente fiecărei directive europene în parte și structurarea acestora pe angajatori.

EVOLUTIA NUMARULUI DE ANGAJATI AMBP RAPORTAT LA NUMARUL DE TABLOURI DE PREVENIRE

Cu privire la diminuare activității de prevenire aceasta se datorează numărului din ce mai scăzut al personalului din domeniul asigurării la accidente de muncă și boli profesionale. Referitor la deficitul de personal versus volumul și complexitatea în permanentă creștere a activității, trebuie să ne raportăm și la media de vârstă înaintată și la structura pe categorii de vârstă a personalului din sistem. Acest indicator reprezintă atât un risc de sine stătător, dar și o cauză generatoare a unor alte riscuri majore.

- ✓ Participare la evenimentele desfășurate de Punctul Focal al Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă și Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii "Alexandru Darabont" INCDPM - București, în parteneriat cu Asociația Română de Securitate și Sănătate în Muncă (ARSSM):

Campania EU OSHA 2023 - 2025 - „Securitatea și Sănătatea în Muncă în Era Digitală“:

- Webinar/”Reuniunea Rețelei Naționale a Punctului Focal EU OSHA - România 2025. Oportunități&Provocări”;
- Proiecția&Dezbaterea filmului documentar ”Boolean Vivarium”/HWFA 2024 “Un vivariu boolean - A mai rămas vreo speranță?”
- Webinar/Seminar Național/”Schimbările climatice&Condițiile de muncă. Lucrul în condiții de căldură excesivă”;
- Proiecția&Dezbaterea filmului documentar “All that glitters”/HWFA 2010/“Tot ceea ce strălucește - Mai există un viitor pentru industria mineritului în România?”;

- Seminarul Național ONSITE - “Digitalizarea - Instrument pentru optimizarea colaborării între experții SSM&medicii de medicina muncii în procesul de prevenire a riscurilor pentru securitatea și sănătatea angajaților din companii”;
- Seminarul Național Online ”Impactul digitalizării în sectorul transporturilor”;
- Proiecția&Dezbaterea filmului documentar ”Multiculturalismul - O provocare în sectorul educațional?”;
- Seminarul Național Online - ”ESENER 2024 - Prezentarea rezultatelor proiectului EU OSHA/ 2024”;
- Seminar Național Online “Riscurile psihosociale&Sănătatea mentală la locul de muncă. O dezbateră multidisciplinară” - ”Riscurile psihosociale&Sănătatea mentală la locul de muncă. Abordările EU OSHA 2022-2026”.

Andreea-Ioana KEHAIYAN

Director general

Mihaela CONSTANTIN

Consilier